

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 2 квітня 2015 року № 14 (593)

КОНГРЕС – ЗАХИСНИКАМ УКРАЇНИ

Активісти Конгресу Українських Націоналістів з перших днів перебували і на Майдані Гідності, і в районі бойових дій на Сході України. Тож цілком закономірно, що побратими з «материкової» України намагаються допомогти тим, хто із зброєю в руках захищає нас від російських окупантів. Недавно повернувся з АТО львівський «екіпаж» допомоги на чолі з Тарасом Гентошем, лідером обласної організації КУН, а київський актив КУН на чолі зі Степаном Брацюнем, Головою Конгресу Українських Націоналістів, – від воїнів-спецназівців.

А за декілька днів, 26 березня, конгресівський «десант» у складі Голови Конгресу та подвижниці-волонтерки Ольги Різниченко знову вирушив на східні рубежі України.

Із короткої розповіді Степана Брацюня ми зрозуміли, що за час поїдки вони хоч і встигли чимало зробити, але завдяки враженням від реальної ситуації в них появилися нові ідеї, які довелося втілювати без зволікань. Тож ледве передихнувши після поїздки, Степан Брацюнь вирушив у нову, вже закордонну, бо там начебто обіцяли знайти саме те, що так необхідно для хлопців, які стоять у Щасті. А якщо «мандрівка» буде успішною та ще й у Києві все заладиться відповідно до планів, то конгресівська делегація знову вирушить – чи то до Щастя, чи в Піски, одне слово, туди, де стоять наші побратими.

А про останню поїздку розповідає Ольга Різниченко. Тож читайте стор. 2.

БЛАГОДІЙНІСТЬ

ВЕЛИКОДНІЙ КОШИК ДЛЯ ВОЇНІВ

Напередодні світлого свята Великодня, у Вербну неділю, **5 квітня 2015 року, в приміщенні Конгресу Українських Націоналістів і Центру підготовки та реабілітації українських воїнів ім. Слави Стецько в м. Києві,** *за адресою вул.Дніпровський узвіз, 1* (поблизу Київського Палацу дітей та юнацтва), відбудеться **благодійно-мистецький марафон «Великодній кошик для воїнів»**. Організатори: мистецьке об'єднання «Народна філармонія», Центр підготовки та реабілітації українських воїнів ім. Слави Стецько, Конгрес Українських Націоналістів, Альянс Балто-Чорноморських Націй та Всеукраїнський благодійний фонд «Соборність».

Марафон триватиме 8 годин поспіль, з 12:00 до 20:00. Вхід – вільний.

Наша мета: збір Великодніх подарунків для воїнів, необхідних речей, ліків, одягу, продуктів, коштів для потреб військових, які будуть доставлені на передову в Світлий тиждень. Віримо, що разом з Вами ми зможемо реалізувати ідею єдності нашого народу та міцності бойового духу Української армії.

У програмі марафону:

– молебень за мир;
– концерт провідних митців «Народної філармонії» – учасників Всеукраїнського благодійного туру для воїнів (понад 200 концертів протягом року), що пройшов на передовій, в госпіталях і навчальних центрах країни у підтримку українських військових;
– майстер-класи з писанкарства, виготовлення ляльки-мотанки та Великодніх листівок для солдат;
– благодійний аукціон;
– збір Великодніх подарунків для воїнів.

У благодійній культурно-просвітницькій акції візьмуть участь відомі митці, серед яких народні артисти України Р.Недашківська, О.Гурець, Г.Аббасов, Заслужені діячі мистецтв України – В.Гонський, І.Кириліна, Т.Компаніченко, Л.Горова, лауреати Міжнародних конкурсів – Р.Лоцман, Т.Школьна, гурти «Горлиця», «Тарута», композитори, співаки-барди, журналісти, громадські активісти та представники духовенства.

Запрошуємо політичні партії, громадські, благодійні і волонтерські організації, а також всіх небайдужих до співпраці та участі!

Деталі на сайтах: www.fph.org.ua та www.cun.org.ua

Координатори:

Руслана Лоцман («Народна філармонія») – (096) 759-19-57, rusyalotsman@ukr.net

Юрій Шепетюк (Конгрес Українських Націоналістів) – (097)194-92-61, (095)532-65-49, congress.ua@gmail.com

Ігор Рудник (Центр підготовки та реабілітації українських воїнів ім. Слави Стецько) – (067)928-51-88, (063)073-33-81, igorrudya7@ukr.net

Прес-служба КУН

ХРЕСНА ХОДА

Молитва за Україну

Дорогі у Христі, маємо велику втіху запросити Вашу спільноту взяти участь у Хресній ході, яка присвячена «Спільній молитві за Україну».

Бажаємо розділити з вами шлях терпінь Нашого Господа Ісуса Христа і спільно переживати кожну стацію, в одній з яких запрошуємо нести хрест вашій спільноти

Маршрут ходи розпочинається від храму Св. Василія Великого (Вознесенський узвіз, 7), прямує по вулиці Велика Житомирська – через Михайлівську площу – по вулиці Трьохсвятительській – через Європейську площу – по вулиці Хрещатик – закінчуючи на вулиці Інститутській біля каплиці.

Захід відбудеться **5 квітня о 15 годині.**

Щиро чекаємо вашої відповіді!

Координатор заходу:
Ярина Чепіга,
регент молодіжного хору Церкви св. Василія Великого УГКЦ.
Тел: (063)439-89-92

ЕТНОЦИД

«НЕ ВБИВАЙТЕ АТР!»

Першого квітня, в 00 годин, єдиний у світі кримськотатарський канал АТР припинив своє мовлення в окупованому російськими інтервентами Криму. Зупинено також онлайн трансляцію в Інтернеті.

На півострові, де розгорнуто широкомасштабне полювання на кримських татар і українців, яких, до речі, ніхто й не захищає від російського терору, окупанти можуть безкарно вбити «політично неблагонадійного» або посадити за грати чи вигнати з роботи за участь у Шевченківських заходах.

Цього разу "дикі люди" В.В.П. змусили всі ЗМІ кримськотатарського холдингу АТР припинити свою діяльність, попередньо не надавши їм можливості перереєструватися відповідно до російських законів.

Для кримських татар, до яких Москва уже застосовувала, як геноцидну акцію, депортацію 1944 року, ліквідація мовлення рідною мовою – національна трагедія. У прощальному слові керівництво телеканалу запевнило телеглядачів, що буде знову робити спроби зареєструвати телеканал і продовжити мовлення.

«Наш народ пережив Сталіна. Переживе і нинішні проблеми», – такі слова прозвучали в останні хвилини телемарафону.

Співробітники телеканалу співали Гімн кримськотатарського народу і – плакали. По другий бік екрану – ридали… Розуміли: їм знову нав'язують депортацію – поки що духовну.

ТОЧКА ЗОРУ

ВІЙНА КРЕМЛЯ З МЕДЖЛІСОМ

Кремль розгорнув справжню війну з Меджлісом кримськотатарського народу: його лідерів виганяють з території півострова, заарештовують, «пресують» на допитах... Але дивуватися такому ставленню Москви до Меджлісу не доводиться – і не треба думати, що якби його керівники взяли російські пропозиції і були покладисті в спілкуванні з Володимиром Путіним, то ситуація була б іншою. Тому що це насправді не війна з Меджлісом. Це війна з народом.

Про те, що керівництво України не хотіло враховувати значення Меджлісу і самої кримськотатарської громади в житті Криму і його автономний статус, сказано чимало. Але при цьому сама «розхлябаність» української державності 1991–2014 років не могла перешкодити процесу національного будівництва, поверненню кримських татар на Батьківщину і інституалізації Меджлісу, як органу народного представництва. У Росії все інакше. Там сам процес самоусвідомлення національних меншин на їхніх власних територіях сприймається як справжня загроза режиму.

У Росії, як відомо, живуть росіяни. Чи не росіяни, не татари, як і не чеченці, як і не якути – росіяни! А хто такі росіяни? А це «поліпшена», деілогізована, шовінізована телебаченням варіація на тему радянської людини, у якої, як відомо, адреса – «не дім і не вулиця». Чинити опір цій уніфікації можна тільки у випадку, якщо твій народ складає очевидну більшість у республіці або контролює важелі влади. Але і в такому випадку «великий брат» з Москви пильно стежить за кожним твоїм рухом – нагадаю хоча б історію із забороною Державною Думою переклад у татарської мови на латинську графіку. Здавалося б, але яке їм діло – а, виявляється, є!

Я бережу в своїй бібліотеці томики сучасних карельських, мордовських, комі поетів. Тільки от питання – де видана ця добірка віршів на рідних мовах і в перекладах? У Таллінні, столиці Естонії. Ця маленька країна за державний рахунок підтримує культуру фіно-угорських народів Росії. У самій же країні переможного шовінізму до поезії народів Росії справи нікому немає – і цим держава Путіна відрізняється навіть від Радянського Союзу, що зображав «національну політику».

Меджліс куди більш легітимний, ніж обрані зі значними порушеннями Держрада Криму або російська Держдума, ці парламенти шахраїв і злодіїв.

І ось в такій державі з'являється народ з розумінням свого місця на Батьківщині. З почуттям історичної справедливості та солідарності. З органом національного представництва, який обирають самі люди – в цьому сенсі Меджліс куди більш легітимніший, ніж обрані зі значними порушеннями Держрада Криму або російська Держдума, ці парламенти шахраїв і злодіїв. Які почуття повинні відчувати по відношенню до цього народу захопили владу в Кремлі шовіністи? І як вони повинні ставитися до його лідерам, які боролися за те, щоб цей народ вистояв, навіть у непрості часи вигнання?

Звичайно, вони будуть воювати з таким народом. Воювати, поки останній кримський татарин не відчує себе росіянином, чи не позбудеться відповідальності за свою землю, не перестане любити свою Батьківщину, одне слово – стане типовим жителем Російської Федерації, що очікують подачок від брехливої влади.

І це класична війна падла з життям.

Віталій ПОРТНІКОВ,
оглядач Крим.Реалії

ВОЛОНТЕРСЬКІ ХРОНІКИ

ДОБРИЙ ПОЧИН

26.03. 12.00. Виїжджаємо бусом для АТО з київського подвір'я Конгресу Українських Націоналістів до Харкова. Зранку Світлана і Сергій Богдан принесли передачку для Паші Юрчука з 30-ї бригади. Ми з ним по телефону вчора познайомились. Потім ще п.Микола тушонки приніс величезний кульок. Він мені раніше то берці нові, то гарні флісові куртки передавав для АТО «Новою поштою», а зараз

каже, зарплату не платять, то він з пенсії м'яса хлопцям накупив. Денис же обіцяв один планшет, а знайшов аж два. Ці планшети із навігаторами для серйозних людей призначені. А от волонтер Едуард Копилов з Фастова завіз для нашої королеви Ядвиги штуку, про яку самі здогадайтеся, що воно таке.

А Наталці Старченко її друг Анджей, він вчений і за нас всіх дуже переживає, передав у Варшаві 100 євро. Пані Наталя премію у Польщі отримувала за краще зарубіжне дослідження, щойно повернулась. Так вона ще до них свої дві тисячі гривень додала і тисячу від свого колеги Віталія Михайловського з Інституту історії. Також і Людмила Коханець з «Голосу України» від колег С.І.Грушко та Н.Приймак передала 1650 гривень. Так що все. Вирушаємо… З Богом!

А тепер для натхнення і роздумів – вірш Світлани Богдан:

Коли на світ наступає ніч
Темною волохатою лапою,
Безгрішні судді без облич
Збираються в закутку за канапою.
Вони важать твої вчинки
і одностайно
Висловлюють обурення та відразу.
Вимагають вжити заходів негайно,
І радяться, і щоразу
Тобі виносять вирок, безпорадному,
сонному:
«У цій людині вже немає потреби!»
А зранку на твій захист встає сонце,
У поспіху гублячи золото з себе.

* * *

Нарешті із Степаном Брацюнем, Головою Конгресу Українських Націоналістів, потрапили разом в АТО у Щастя *(фото вгорі)*. Заїхали спочатку у київський «Воєнпром». Степан на 10000 гривень купив спорядження, берці, мазепинки. Завантажили все це добро у бус «Форд». До речі, бус куплений на пожертву від п.Олени Булгак з Рочестера, за що їй від усіх нас уклін і вдячність. На подвір'ї Свято-Дмитрівської церкви передали бус спецпризначенцям. Познайомила Степана із нашою волонтерськоюгрупою «Доброчинець» Крайового Православного Братства Андрія Первозванного і поїхали до хлопців на Луганщину. Вони з нетерпінням чекали на замовлені речі. Виявилось, що в одному з відділень, де служить племінник Степана, немає у бійців не те, що спорядження, – елементарних побутових речей: відер, сковорідок, каструль, баків для води, предметів гігієни. Чим вони харчуються, теж не зрозуміло. Ці всі питання точно мали б централізовано вирішуватись у Міноборони. Чи треба розбиратися з їхніми командирами? Але що так, як ми побачили, не має бути на другий рік війни, – факт.

Вже на виїзді зі Щастя зустрілися з групою Юлії Толмачової, найбезстрашнішої жінки, яку знаю. Вона місяць тому у простріляному авто проривалась із допомогою до хлопців у вже майже оточене сепарами Дебальцево. Юля показала мені, який їй хлопці з ДУКу менталик із своєю символікою подарували. Навіть і не скажу, що їй пам'ятніше буде: чи ця реліквія чи орден, який має вручити Президент…

Шкода, що поспішали повернутися до Харкова, бо Степанові треба було того ж дня на київський поїзд. Сподіваюсь, що ця поїздка в АТО буде добрим почином до активнішої підтримки Конгресом наших підрозділів на всіх лініях фронту.

ВЕРВИЦЯ ВІД ЛЕЙЛИ

Дістаю з кишені вервицю, плетену, жовто-блакитну. «Паш, а у вас у частині є католики?» – «Та ніби ні». – «Мені Лейла вервицю передала. Сказала, що освячена» – «Правда?! Лейла?! А можна, я цю вервицю собі візьму?» – «А ти звідки про Лейлу знаєш? Ми ж із нею у вас не були… У розвідників тільки, танкістів…»

Рік тому вперше з Лейлою привезли з Літмузею хлопцям книжки про УПА, сучасних авторів, кого попросили. Це ще коли наші бійці на кордоні під Харковом стояли. Потім влаштовували для них зуст-

річі-концерти, вечори поезії. Аж до серпня, коли їх усіх на фронт перекинули. І от з того часу Лейла для всієї бригади, хто з нею бачився – не бачився, – саме її ім'я стало як мрія чи солодкий сон про Прекрасну Панночку.

Паша обережненько поклав вервицю у верхню бічну кишеню. А тепер подивіться, як в нього з вервичкою на серці обличчя просвітліло!

Підготувала Ольга РІЗНИЧЕНКО
Фото автора

НОВИНИ. ПОДІЇ. ФАКТИ

Сорос готовий інвестувати

Бізнесмен вважає перспективними сільське господарство та інфраструктурні проекти.

Мільярдер та засновник фонду «Відродження» Джордж Сорос готовий інвестувати в Україну мільярд доларів. Про це він заявив в інтерв'ю австрійській газеті Der Standard. «Є конкретні можливості для інвестування. Наприклад, у сільське господарство і в інфраструктурні проекти. Я б мільярд доларів вклав. Це мало би принести прибуток моєму фонду. Захід, США і ЄС разом повинні сказати: «Ми робимо те, що необхідно, незважаючи на військовий конфлікт і завжди в рамках мінської угоди», – сказав Сорос.

Він додав, що Захід може допомогти Україні шляхом підвищення привабливості для інвесторів. «В українському питанні Меркель виступає як справжній європейський політик, не переслідує вузькі німецькі інтереси. Вона розуміє реальну небезпеку політики Путіна», – зазначив Сорос.

Шанси – маємо!

29 березня 2015 року у Хмельницькому відбулася звітно-виборна конференція обласної організації Конгресу Українських Націоналістів. Зі звітом виступила голова Хмельницької ОО КУН Ніна Бенюк. Вона розповіла про участь активу у позачергових президентських і парламентських виборах. Члени КУНу проявили найвищу активність у виборчих кампаніях, працювали спостерігачами і членами ДВК.

Жаль, що від партії було зареєстровано всього чотири кандидати у народні депутати. Проте ці вибори продемонстрували, що на Хмельниччині КУН може мати непогані результати, якщо буде активна робота. Делегати конференції затвердили звіт та обрали керівництво Хмельницької ОО КУН. Головою знову стала Ніна Бенюк, заступником – Сергій Купчик, голова Новоушицької РО КУН. Делегати також обрали провід обласної організації. Прийнято рішення про виключення з КУНу Миколи Янчука, який став членом партії УДАР.

Сергій КУПЧИК,
заступник голови Хмельницької ОО КУН

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Дніпродзержинськ	Чередниченко Олександр	(098) 242-54-87
Дніпропетровськ	Фурман Анатолій	(050) 695-83-48, (097) 243-71-72
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Кривий Ріг	Мельник Олександр	(096) 298-19-56
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Салтиченко Михайло	(067) 942-64-71
Одеса	Парфенюк Василь	(067) 294-85-84
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 54-64-07
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(050) 540-16-81, (097) 235-60-20
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ПОЗИЦІЯ

«ЯКБИ Я БУВ НАЧАЛЬНИКОМ ГЕНШТАБУ, ЗАСТРЕЛИВСЯ Б ЩЕ ВЕСНОЮ»

Валерій ЧОБОТАР

Оприлюднене прес-службою «Правого сектора» повідомлення, що Добровольчий український корпус отримав наказ залишити зону АТО, цього тижня стало топ-новиною. Цю інформацію пізніше прокоментував в.о. спікера Генштабу Владислав Селезньов: «Ніякі ультиматуми хлопцям – представникам добровольчих батальйонів не ставилися. Їм було запропоновано увійти до складу Національної гвардії або ж через районні військові комісаріати призватися до лав Збройних сил. Хлопці взяли паузу для того, щоб подумати».

У принципі, такий публічний обмін думками показав, що влада просить якнайшвидше вирішити: або ДУК у складі Збройних сил, або «хлопці повинні визначитися».

«ДУК не проти, але ми хочемо увійти до Збройних сил цілим підрозділом», – коментували ситуацію спікери ПС.

Про ситуацію – розмова з одним із найбільш відомих вояків «Правого сектора».

Гатило, або Валерій ЧОБОТАР, член «Правого сектора», давній друг і побратим Дмитра Яроша, став відомим широкому загалу завдяки фільму «Добровольці Божої Чоти». Саме командир роти 5 батальйону Добровольчого українського корпусу, у мирному житті суддя міжнародної категорії з фрі-файту, «тризубівець» майже з двадцятирічним досвідом, був стрижневою особою фільму.

– Валерію, Ви не думаєте, що час добровольчих батальйонів минув і їм пора ставати підрозділами Збройних сил? У єдності, у тому числі й військовій, – наша сила. Хіба ні?

– Ми вважаємо себе Збройними силами України. Одна зі статей Конституції каже, що право громадянина – стояти на захисті незалежності та цілісності своєї держави. Не наша проблема, що військові і керівництво держави не надають нам належного та гідного місця. Ми готові йти на будь-яку конструктивну співпрацю, не бачимо тут великої проблеми, виконуємо свої завдання. Ми утримуємо позиції тому, що ми тут потрібні. Кожному з нас хотілося би бути вдома. Комусь сіяти город, комусь займатися сім'єю. Ми тут перебуваємо не тому, що нам нема чого робити, а тому, що є нагальна потреба. А твердження, що час добровольчих батальйонів минув, – таке не просто рано говорити. Це злочинно говорити. Бо що змінилося? Ми втратили контроль над Кримом, ми втратили контроль над більшою частиною двох областей, українські військові, українські громадяни продовжують перебувати у полоні. Українців продовжують катувати і зневажати на території окупованих регіонів, і ми не бачимо, щоб щось змінювалося.

З іншого боку, ми не можемо не помічати контрабанди в зоні АТО. Провозяться фури невідомо з чим, не наша компетенція їх перевіряти. Але ми починаємо розуміти, що добровольчі батальйони просто заважають комусь торгувати з бойовиками, з окупантами. Та це не наша справа. Є Служба безпеки, є міліція. Нехай вони з цим розбираються. Якщо говорити про нас: ми залишаємося на позиціях, які вдається утримувати вже дев'ять місяців. І ми не бачимо, щоб у когось було бажання тримати їх замість нас. Якби прийшов хтось і сказав: давайте, хлопці, звідси, ми ефективніші, ми готові вас замінити, – то ми би пішли. А по-друге, в нас іще й нема довіри до цих всіх людей, які зараз уособлюють тут МВС та інші установи.

– Я, наприклад, зараз згодна, що політична та військова складові, як переконує держава, мають бути розділені. Логічно, чи не так?

– Більше половини людей, які є у Добровольчому корпусі, не є членами «Правого сектора» як партії. Їм це нецікаво. І я в тому числі не був членом ПС, просто довелося стати ним по ходу, бо було багато прохань, були виборчі нюанси. Ми тут не через політичну складову, а з дуже простої причини. Я стільки пережив страху за батьків, за рідних, бо на кожному військовому транспорті, які ми бачили з Росії, написано: «На Київ». Люди, які стоять з іншого боку лінії, постійно наголошують, що їхня ціль – звільнити Київ від «хунти та фашистів». І наше перебування зараз на передовій – це від небажання, щоб вони рухалися далі. Це єдина причина.

– Але інтрига є. Генштаб хоче, щоб ви стали частиною армії.

– Ми насправді маємо офігенно класні стосунки з військовими і воюємо так ефективно завдяки їхній підтримці. Боєкомплект, спільні дії, спільна війна відбуваються разом з військовими. І для нас офіцери на передовій – побратими. Зараз, проїжджаючи зоною АТО, навіть сьогодні, ми чули такі вітання: «Хлопці, ми з вами, ні в якому разі нікуди не йдіть». Ви б бачили наскільки міцна солідарність, наскільки сильна підтримка армії. Ми просто морального права не маємо піти. Попри весь бруд, який на нас ллють, нас люблять. Не знаю, що думає про нас Генштаб, але вони навіть не мають сміливості приїхати і нас перерахувати. Вони не приїхали, щоб подивитися, яка в нас структура, як ми озброєні, чому ніхто не ставить такі питання Генштабу. Вони заявляють, що у нас є певна кількість цивільних людей. Хай приїдуть. Зовні ми нічим не відрізняємося від військових. Різниця тільки у тому, що ми завжди тверезі, коли б до нас не приїхали. Переконаний, що навіть коли представники центральних структур, приїжджаючи, дивляться на нас, то думають: о, яка у нас добра армія. І це я не лише про ДУК, батальйон ОУН минулого тижня мав тринадцять поранених і одного загиблого. І казати про нас, що ми люди, які хочуть постріляти – нечесно.

– Уявіть себе на місці керівника Генштабу або Міноборони. От як би ви...

– Не міг би уявити. Бо я на їхньому місці застрелився б ще тою весною. Як можна було допустити до такого стану армію? Як я можу ставитися до військової структури, якщо воєнкоми продовжують брати хабарі? Як я можу ставитися, якщо мобілізують інвалідів, бо їм потрібна кількість – виконати план. Вони навіть не розуміють, що тут відбувається. І для мене це трагедія, що в моїй державі такі люди у військовому керівництві займають такі посади.

Мені здається, що їм випадає приїхати, подивитися, що це за добровольці. Яка дисципліна. Ну, вони хоч раз робили перевірки, складали звіти, як воюють добровольці? Ну, як я можу ставитися до того, що генерали приїхали в Селідово за 30 кілометрів до передової, а потім бігом поїхали землю отримувати, як учасники АТО. Ну, як ми можемо ставитися? Ми ж їх насправді не бачимо. Ми не бачимо генералів. Ми бачимо військових, з якими воюємо, які нам допомагають, від яких отримуємо координацію. Бо треба віддати належне: ми не такий гігантський проміжок фронту займаємо, він досить обмежений – решту займають військові. Але нас направду часто просять: хлопці, під'їдьте, підтримайте нас. Ми мотивовані, просто дух піднімаємо, спілкуємося, чому ми без зарплати воюємо, чому не бухаємо. Зараз прості військові на передовій кажуть: «Ми вас не здамо».

Але якщо ми відійдемо з позицій, з'явиться купа дірок, куди поставлять загони молодих хлопців, які навіть не постріляли нормально. Чесно кажучи, наш підрозділ досить утомився. Ми би хотіли зробити нормальне бойове злагодження, привести себе до ладу, пустити людей у відпустки. Але ми на даний момент не маємо морального права так зробити: на передовій можуть опинитися необстріляні люди.

– Чи існують умови, на яких би Ви ввійшли в ЗСУ?

– У мене є керівництво, є наш військовий лідер Дмитро Ярош. І я сподіваюся, що певний конструктив у перемовинах є. Але про те, щоб залишити передову, ми дізнаємося з Інтернету. У нашому щоденному житті нічого не змінилося, кожен день ідуть навчання. У нас кілька полігонів, найголовніший – наша база. І у нас є таке відчуття, що як тільки «Правий сектор» пішов з терміналу, за кілька тижнів упав і старий, і новий (термінал Донецького аеропорту. – **Ред.**). Як тільки ми заберемося з Пісків, їх тупо здадуть. Але в цілому наша мета – розростися до тренованої, сучасної, підготовленої бойової структури. І якщо нас буде кільканадцять батальйонів, вишколених та вивчених, то це не наша проблема, як нас вводитимуть в структуру Збройних сил.

– Мені подобається «Правий сектор», але чи Ви готові усвідомити, що маєте стати частиною Збройних сил?

– А мені не подобається «Правий сектор».

– Ой, ну не треба цього.

– Не подобається, але кращої організації я не знайшов. Тому я в ньому. І ми хочемо стати військовою одиницею нашої держави, ми хочемо вільно пересуватися на транспорті, і щоб нам не потрібно було тримати одне одного на прицілі і пояснювати вчорашнім беркутівцям, які розстрілювали людей на Майдані, а сьогодні стоять на блокпостах, чому в нас зброя. І ми хочемо, щоб держава нас легалізувала. Але чи хоче держава цього? Думаю, вона не може нас просто так відіслати з АТО чи виставити неприйнятні умови. Наприклад, розділити нас, розсіяти по різних підрозділах. А ще ми не потерпимо до нас зневажливого ставлення. Бо ми не є просто любителями постріляти, як казав Президент.

– Він казав з іншого приводу, а Ви себе накрутили. Звідки взяли, що він сказав це про вас?

– Можливо не про нас. Просто ми не підпадаємо під це.

– Ви готові прийняти, що у Вас буде Верховний Головнокомандувач, що Ви будете підпорядковуватися ще комусь, крім Яроша?

– Хотів би при цьому, щоб Головнокомандувач віддавав накази, які будуть зрозумілі бійцям з передової. Ми не хочемо критикувати Головнокомандувача. Він потрапив у такий період на цю посаду, що не дай Бог. Я не уявляю, як би сам діяв на цьому місці. Хіба що не зрозумів його вислову «цинічний бандера». Нам уже, до речі, волонтери футболок надрукували з таким принтом «Цинічний Бандера».

– Президент обмовився – буває.

– Так. Але я кажу: мені найменше хочеться критикувати Президента. Хочеться, щоб був спокій та мир.

Лана САМОХВАЛОВА
Укрінформ

ЗА ПРАВА ЛЮДИНИ

СТАТУС БІЖЕНЦЯ ЯК ПОРЯТУНОК ВІД РОЗПРАВИ

Мікаїл КАДІЄВ

Сьогодні, другого квітня, біля посольства Грузії в Україні відбудеться акція протесту з ініціативи Альянсу Балто-Чорноморських Націй та за участю активістів Конгресу Українських Націоналістів, УНСО, низки громадських організацій. Їхня вимога – надати статус політичного біженця Мікаїлу Кадієву і таким чином уникнути його екстрадиції в Росію. Таке рішення грузинської влади стане для Кадієва порятунком від московської тиранії та збереже йому життя.

Мікаїла Кадієва з братом Різваном Омаровим схопили в квартирі в Тбілісі зі зброєю та вибухівкою через два дні після того, як російський президент Володимир Путін запропонував грузинській владі співпрацювати в антитерористичному напрямку. Арешт був сприйнятий експертним співтовариством як перша спільна з Росією операція.

Родичі заарештованих відразу ж заявили, що дагестанці ні в чому не винні і заборонені предмети їм підкинули при арешті. Аргументи – на боєприпасах не було відбитків пальців Мікаїла, а невідомі «співробітники» в цивільному відразу запропонували підозрюваному «угоду»: він визнає себе винним в організації теракту, натомість його випускають через півтора року.

Сам Мікаїл Кадієв на суді заявив, що приїхав до Грузії з метою безпеки, «так як в Росії я б не зміг жити, як хочу, не міг молитися на вулиці» і тому, що росіяни «ні за що» вбили брата. Еміграція збіглася з моментом, коли слідчі розкривали вбивство Алхаматова, вчинене в Москві. Підозрювали п'ять чоловік, включаючи Кадієва. Дагестанців звинувачували в незаконному зберіганні вибухових речовин і підготовці теракту. Заарештовані свою провину не визнали, але переконати суд у власній правоті вони так і не змогли.

Екстрадиції в Росію Кадієв боїться, оскільки там його життя буде в реальній небезпеці. Росіяни за громадянством, Мікаїл Кадієв і Різван Омаров залишать грузинську в'язницю через вісім місяців. Якщо Омаров після цього зможе повернутися додому, то Кадієв цілком ризикує піти далі по етапу. На батьківщині його звинувачують у вбивстві дагестанського чиновника, і російська прокуратура вже двічі просила його видачі.

Щоб уникнути екстрадиції в Росію, де його чекають тортури, він звернувся в Міністерство у справах біженців з проханням надати йому статус біженця в Грузії. У відповідь прийшла відмова. Потім Кадієв з аналогічним проханням звернувся в тбіліський міський суд, але і там йому відповіли «ні». В якості однієї з причин відмови грузинська сторона наводить слова заступника генерального прокурора Росії, що в разі передачі Кадієва до нього не будуть застосовані тортури і нелюдське ставлення. Такий «аргумент» можна трактувати хіба що як злий жарт.

Акції на підтримку М. Кадієва відбулися в Грузії. Одна з них була організована неурядовою організацією «Абхазьке зібрання» і проходила перед будівлею міністерства у справах біженців і розселення. Головною вимогою протестувальників було надання Мікаїлу Кадієву статусу політичного біженця. Акція пройшла під гаслами: «Не передамо Мікаїла Кадієва Росії». «Ні – співпраці з ворогами!», «Ні колабораціонізму!».

Незважаючи на те, що міністр юстиції Грузії відмовилася підписувати указ про екстрадицію в Росію, Мікаїла Кадієва все одно можуть віддати владі Росії, вважає правозахисник Джокола Ачішвілі: «Адже термін дії його закордонного паспорта закінчується, в Грузії він перебуватиме нелегально. Виходить, що його повинні будуть депортувати в Росію, в Дагестан. Тому ми вимагаємо надати Кадієву статус політичного біженця».

Для того, щоб Мікаїлу Кадієву було надано статус біженця, владі Грузії «достатньо поставити всього один підпис», – заявив голова руху «Повернення», адвокат уродженця Дагестану Малхаз Патарая.

О. ДУНЕЦЬ

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Юрій ГНАТКЕВИЧ,

народний депутат України трьох скликань, відомий громадський і політичний діяч:

«СЛУШНИЙ ЧАС – ТВОРИТИ МІЦНУ НАЦІЮ»

Конгрес Українських Націоналістів сердечно вітає свого побратима Юрія Гнаткевича з 75-річчя від дня народження.
Зичимо ювіляру міцного здоров'я, успіхів у праці та щасливого плину літ – на яснії зорі і тихії води.

– Юрію Васильовичу, якщо вірити Вікіпедії, четвертого квітня Вам виповнюється 75.

– Саме так. Є така примовка, що ніби життя людське коротке. Це не зовсім так. Якщо взяти моє життя, то в ньому стільки всього вклалося. Було багато доброго й чимало поганого, були сльози від горя і сльози радості, були успіхи і невдачі, було сирітське дитинство, а була й успішна наукова кар'єра, а потім – цікаве політичне життя.

– Як Ви потрапили у політику?

– Це сталося дуже давно: ще з того часу, як я школярем писав матері листи за адресою «Красноярский край, порт Дудинка, почтовый ящик №…» Номер я не пам'ятаю. У Дудинці мати провела п'ять років, а пізніше, на наступні п'ять, її перевели у концтабір під Норильськом. Її «посадили» за зв'язки з бандерівцями, коли їй було 22 роки, а мені чотири. Батько, як мені вдалося з'ясувати з архівів, був розстріляний польською поліцією за вироком німецького суду у м. Дубно за спробу встановлення там підпільної радіостанції УПА. На час горбачовської перебудови я, як і багато інших, «виліз з окопів». Я був на той час завідуючим кафедрою іноземних мов Київського політехнічного інституту. Створив у КПІ осередок Товариства української мови, а пізніше очолив там осередок Народного Руху, після чого організував у Будинку культури зустріч колективу КПІ з І.Драчем та Д.Павличком. Прийшли І.Заєць і В.Мулява. Зала була переповнена. Пізніше в КПІ відбувся з'їзд Народного Руху, делегатом якого я був. А згодом рухівці інституту висунули мене кандидатом у народні депутати по Жовтневому району м. Києва.

– Легко дісталася перемога в окрузі?

– Судіть самі. На зборах у КПІ балотувалися, крім мене, ще одинадцять кандидатів, зокрема Михайло Павловський, який став депутатом трохи пізніше. Після таємного голосування, яке визначило мене переможцем, група комуністів домоглася повторного голосування, яке призначили на наступний день. Прийшли якісь невідомі люди, намагалися зірвати голосування, потім були скарги в ЦВК.

– Хто ж був Вашим основним конкурентом в окрузі?

– Це була доволі дивна історія. В окрузі (він називався Індустріальний №8) зареєстрував Володимир Івашко – перший секретар ЦК КПУ, якого висунув завод «Більшовик». Також було зареєстровано В.Лавриновича (де він зараз, до речі?). І тут відбуваються дивні події. Спочатку ЦВК, розчищаючи дорогу В. Івашку, знімає з реєстрації В. Лавриновича, мотивуючи тим, що науково-дослідний інститут хімічного машинобудування, колектив якого висунув його, хоча і підпорядковується заводу «Більшовик», але територіально розташований від нього через дорогу в іншому районі. А далі відбулося ще цікавіше: в останній день з реєстрації знявся В. Івашко. Тоді казали, що в Дарницький район тимчасово передислокували якусь військову частину, що гарантувало йому безпроблемну перемогу. Ось такі дивні обставини сприяли моїй перемозі над головою місцевого райвиконкому. По Києву масово поширювалися листівки, в яких було вказано, кого з кандидатів у депутати підтримує Демократичний Фронт у кожному столичному окрузі. Тоді у Києві перемогли майже всі, кого підтримав Рух.

– Ви пишете, що родом з Волині.

– Я з Рівненщини, але не з тої частини, що зветься Поліссям, а з тої місцевості, яка межує з Львівщиною і південними районами Волинської області. Мій Радивилівський район, як і Млинівський, Дубенський та Демидівський, належить до волинської частини Рівненщини. До речі, такі відомі люди як М. Жулинський та І. Юхновський також звідси родом. Ми були з Ігорем Юхновським у першому скликанні Верховної Ради керівниками комітету з питань освіти і науки. Він був головою, а я його заступником. Якось у бесіді ми з'ясували, що його село Княгинин і моя рідна Добривода віддалені одне від одного усього на п'ятнадцять кілометрів.

– Ви давно з ним бачилися?

– П'ять років тому. Юхновський прийшов на засідання фракції БЮТ, де саме відзначалося моє 70-річчя, щоб привітати мене з ювілеєм. Він говорив про нашу роботу у першому скликанні ВРУ. Тоді Народна Рада обрала його своїм Головою. У проголошенні Незалежності, в організації референдуму 1-го грудня є його велика заслуга. Юхновський був уже тоді академіком, людиною виваженої, спокійної вдачі. Це мало вплив на групу 239. Юхновський не виступав відкрито з позицій націоналіста, а з математичними формулами спокійно доводив, що така складна система, як СРСР, існувати як оптимальна система не може.

Пригадую одну нашу розмову в його кабінеті. Я сказав так: «Скільки української крові було пролито за незалежність, скільки українців було посічено, порубано, повішено, спалено, скільки українських кісток гниють на сибірських просторах, на Соловках, скільки наших хлопців-бандерівців закидано гранатами в криївках, а ми проголосили Незалежність без єдиної краплі крові». Ігор Рафаїлович піднявся з-за столу, походив по кабінету, а потім підійшов до мене, поплескав по плечу і сказав: «Юрку! Мине якийсь час, і вони схаменуться!» Як бачимо, академік мав рацію: вони «схаменулися».

– Отже, російська агресія для Вас не була несподіванкою?

– Я сказав би так: вона була несподіваною, але не викликала особливого здивування. Вона була неочікуваною з точки зору вже усталеного міжнародного права, Гельсінських і Будапештських угод, діючих договорів з Росією та практикою наших стосунків за останні два десятиліття. Мені особисто довелося чути, як Єльцин, розмовляючи з людьми, які його вітали на площі перед Верховною Радою, сказав: «Мы исправим ошибку, которую допустил Хмельницкий». А тим часом Путін демонстративно зневажив Єльцина і знехтував його заповітами. Реальні факти і світові тенденції мали б штовхати російську еліту на союз із Заходом і США, а не бачити в них своїх ворогів. Ніхто не чекав, що російський шовінізм так по-диявольськи укорінився в росіянах. Одного разу я був у складі нашої парламентської групи в штабі НАТО і поставив на одній з зустрічей питання: «А чи не почнеться, бува, розмови про можливий вступ до НАТО Росії, оскільки, якщо й існує загроза її безпеці, то вона виходить зовсім не з Європи». Моє питання чомусь викликало у багатьох присутніх посмішки.

Особливого здивування анексія Криму і наступ Росії на Донбас не викликали і з огляду на історичний досвід загарбницької політики Росії щодо України, і тому, що за президентства Януковича стали «квотою» Путіна посади керівників низки міністерств, зокрема, оборони, СБУ, розвідки тощо. Ставленики ФСБ цілеспрямовано руйнували обороноздатність України.

– Пане Юрію! 1991року Ви разом з колегами проголошували Незалежність. Якою Ви уявляли собі тоді Україну? Принаймні, мабуть, не корумпованою і не з бездарним військовим командуванням?

– Ні, не такою я уявляв собі Україну. Я уявляв, що вона піде шляхом національного відродження, школи, університети, преса будуть українськими. Очікував, що спираючись тоді на загальнодержавну власність на всі заводи і фабрики, ми будуватимемо «народний капіталізм». Але не так сталося, як гадалося.

Як учений, я звик шукати істину в узагальненні фактів і в закономірностях. Тож вдамся до прикладів і порівнянь. Візьмімо наших сусідів поляків. Двадцять років тому під час «шокової терапії» вони приїжджали в Україну і скуповували все, що бачили, а тепер про їхні соціальні стандарти нам доводиться тільки мріяти. Польща давно в Європейському Союзі та в НАТО. Тоді в чому ж різниця між нами і поляками? Всі поляки спілкуються однією мовою, ходять до однієї церкви – католицької, яка не поділена на московську й варшавську, а коли співають «Єще Польска не згінєла…», то часто й зі сльозами на очах.

А в нас… Росія за триста літ окупації України, особливо за останні сімдесят років комуністичної атеїстичної диктатури, витруїла із значної кількості українців набожність, український національний дух і патріотизм, замінивши його патріотизмом власного шлунку. З поляками такого не сталося, бо вони вчасно скинули з себе пута російської імперії та мали свого Пілсудського. А ми мали сталінську тиранію, Кагановича, Петровського, Щербицького. Дехто з українців так «асимілювався» під росіян, що став ворогом свого народу. Хіба Захарченка чи Плотніцького народили не українські батьки?

Українець – це той, що не лише носить українське прізвище, а й відчуває себе частинкою єдиного національного організму, яка теж страждає, коли його щось болить. Українців, які залишилися власне українцями, мабуть, недостатньо, щоб за два десятиліття побудувати квітучу, справді незалежну, могутню Українську державу. Саме у такій площині треба шукати відповідь на питання, чому у нас провали на фронтах, чому наші генерали такі бездарні та чому наш генеральний штаб переповнений агентами сусідньої держави. Знайдіть ще таку країну, де вибори відбуваються з масовими фальсифікаціями, а чиновники всіх рівнів і рангів безсоромно беруть хабарі.

Ваша газета гарно називається – «Нація і держава». Так ось, державу ми маємо, але вона ще не є національною державою. Саме в цьому суть і джерело всіх наших проблем і незгод. Україна виявилася настільки розукраїненою російським шовінізмом, що він наважився на війну проти неї. Свого часу справі могло б зарадити просвітництво, але влада ним не переймалася, бо справді української влади ми не мали, а наші націонал-патріоти постійно гризлися між собою, доводячи один одному, хто з них більший патріот. От і програли війну за національне відродження. Якщо сьогодні ми хочемо вберегти державу, то повинні рішуче об'єднатися та врешті взятися за створення міцної нації.

Гарібальді колись сказав: «Ми зробили Італію, а тепер треба робити італійців». Отож, нам пора робити українців. Війна показала, що справа наша не безнадійна і що саме зараз для цього сприятливий і слушний час. Сам ворог нам допомагає, бо ніхто так не нагадує нині українцям, що вони українці, як це робить Путін.

– Ви недавно заснували і очолили нову просвітницьку організацію, яку названо іменем Євгена Чикаленка. Для чого? У нас мало просвітницьких організацій?

– Організації є, але я нічого не чую про їхню діяльність. Іноді відбуваються якісь мітинги, на які вже майже ніхто не ходить. Або для галочки проводяться круглі столи. До влади в країні прийшла ліберальна буржуазія. Засоби масової інформації майже повністю контролюються олігархами, серед яких українців немає і яким все українське є чужим. Позахмарні капітали вони витрачають на зросійщення українців, тоді як наші українські структури страдають безгрошів'ям. За таких обставин варто спробувати створити організацію, де сплачувалися б внески на реалізацію конкретних просвітницьких проектів та збиралися б кошти на них благодійними і волонтерськими заходами. Зібрали ж українці кошти на побудову шевченківської церкви, на пам'ятник Мазепі, на порятунок телеканалу ТВі, на премію авторові «Чорного Ворона», на Євромайдан, на українське військо. Принагідно нагадаю крилатий вислів великого благодійника Євгена Чикаленка «Легко любити Україну до глибини душі, а треба любити до глибини кишені». Кишені нині в більшості українців не надто глибокі, але зрештою, з миру по нитці….

– Ви впевнені, що з Ваших планів щось вийде?

– Ні, не зовсім. Але я впевнений, що буду намагатися довести задумане до кінця. Не все відразу… Я завжди керувався таким правилом: ще ніхто нічого не закінчив, якщо він його не починав. Як науковець, я написав дві дисертації. Але ж, щоб написати, їх треба було почати писати. Будучи у «Просвіті», через її видавництво я видав за власний кошт сім книг просвітницького спрямування. З них перша називалася «Чи злетить птах у синє небо. Нариси про русифікованих і русифікаторів…», а остання мала назву «Антитабачник… Чом птах у синє небо не злетів». Під птахом тут алегорично розумілася українська мова.

– То з чого будете починати?

– Плануємо почати з широкої листівкової, плакатної і «бігбордної» кампанії у Києві, гаслом якої буде Шевченкове «Свого не цурайтесь». У Києві живе майже 85 відсотків українців, але більшість з них досі не наважуються відкрито спілкуватися українською. Уявіть собі великий плакат, який всі бачать і всі читають: «Нації вмирають не від інфаркту. Спочатку у них відбирає мову». Це слова Ліни Костенко. А скільки є таких висловів Шевченка, Сосюри, Грабовського, інших видатних українців. Наш Просвітницький Центр існуватиме доти, доки у Києві та інших містах не щезне остання вулиця, названа іменем більшовицьких завойовників типу Свердлова, Полупанова і Котовського. Зараз київська влада почала цим трохи займатися, а ми будемо їй допомагати. Головне – національно відродити Київ, бо поки столиця говоритиме російською, Миколаїв і Запоріжжя українською не заговорять.

Задумане нами збігається з поглядами усіх наших національно-патріотичних об'єднань, включно з партіями. Хіба, наприклад, Конгрес Українських Націоналістів не бачить себе у плануванні й реалізації подібних проектів? Ми домовилися з Головою Конгресу Степаном Брацюнем, що ваша партія прихистить нас, а Голова столичного КУНу Юрій Шепетюк охоче став членом Ради нашого Центру. Ми спробуємо залучити до реалізації наших проектів активістів і членів інших громадських організацій та об'єднати їх конкретними просвітницькими проектами. Зараз важливо почати і крок за кроком іти вперед. Дорогу осягне тільки той, хто йде. Виступами на мітингах і на круглих столах українській справі вже не допоможеш.

– Дякую за розмову і від імені редакції газети щиро вітаю з ювілеєм.

Розмову вела
Ольга ДМИТРЕНКО

СВОБОДУ – НАРОДАМ!

ЧОРНОГОРЦІ ВІДСТОЮЮТЬ СВОЮ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Здавалося б, яким боком нам чорногорці? Російські спроби українськими руками зруйнувати Українську державу – ось лейтмотив європейської політики, ось головне, що зараз відбувається на континенті. Це правда.

Як правда й те, що доля чорногорського народу і чорногорської держави, стосунки Чорногорії і Сербії до болю схожі на російсько-українську «закляту дружбу».

Чорногорія була останньою республікою, яка допомагала Сербії консервувати Югославію аж до середини 2000-х років, а проголошення незалежності цією маленькою країною фактично поховало мрії великосербів на відновлення свого панівного становища на Балканах.

Сьогодні представники великосербства (і це не конче сербські націоналісти, а цілком собі ліберальні й помірковані інтелігенти) ведуть неприховану інформаційну війну проти Чорногорії, залучають своїх російських покровителів до економічного придушення «молодшої сестри», заперечують право на існування окремої чорногорської держави, самостійної чорногорської нації, чорногорської мови, церкви тощо. Поява всіх цих ознак державності для великосерба – така сама рана, як існування незалежної України для великороса.

1991 року за результатами перепису населення майже 62 відсотка громадян вважали себе чорногорцями, а 9,34 відсотки – сербами. Але вже 2003 року кількість чорногорців зменшилася до 43,16 відсотка, а сербів стало більше вдвічі – 31,99 відсотка. Перепис населення Чорногорії показав, що приблизно така картина зберігається і донині: чорногорців – 44,98 відсотка, сербів – 28,73 відсотка. Чорногорський письменник і громадський діяч Мілорад Попович вважає, що різке збільшення громадян, які назвали своєю національністю сербську замість чорногорської, було пов'язане з намаганням чорногорців провадити власну політику, відмінну від політики Союзної Республіки Югославії (федеративне державне утворення на руїнах СФРЮ у складі Республіки Сербії та Чорногорії). Чорногорія не підтримала Сербію під час Косовської війни, дотримувалася нейтралітету щодо дій НАТО у Сербії, ввела митний кордон із Сербією і відмовилася від сербського динара, налагоджувала зв'язки з європейськими країнами та готувалася до вступу в НАТО. Жителі Чорногорії, незгодні з таким проєвропейським поворотом своєї країни, під час перепису демонстративно оголосили себе сербами, виявивши таким чином своє ставлення до ідеї самостійної Чорногорії.

Референдум про незалежність 2006 року і вихід Чорногорії зі складу СРЮ тільки поглибили розрив між «сербами» і «чорногорцями». Досить сказати, що прибічників незалежності (за явки виборців понад 85 відсотків) було лише на 10 відсотків більше, ніж опонентів – трохи більше 54 відсотків проти 44 відсотка з гаком.

І зараз неоголошена і, на щастя, майже безкровна війна між дуальностями Чорногорії триває. Як Україну намагаються виставити «непорозумінням» і «недодержавою», так і бідолашна Чорногорія зазнає потужних ідеологічних атак і з боку Сербії, і з боку власних «доморощених сербів». І не слід забувати про російську руку на Балканах, яка в кожному куточку екс-Югославії прагне підтримати своїх «імперіалістичних колег» сербів і дискредитувати рух балканських країн на Захід.

Чорногорія все ближче підходить до вступу в НАТО. Прем'єр країни Міло Джуканович після саміту Альянсу у Велсі висловив сподівання, що вже в наступній зустрічі 2016 року, яка відбудеться у Варшаві, Чорногорія братиме участь як повноправний член організації. І разом з поступом країни в атлантичному напрямку зростає протидія всередині країни і з боку «друзів». Усе частіше зчиняють антизахідний лемент сербські партії Чорногорії, частішають недружні заяви з боку сербських можновладців і їхніх російських колег.

Але чорногорці не збираються здаватися. Восени минулого року у Подгориці та інших містах Чорногорії з'явилися плакати, які закликали звернути увагу на щодалі більше засилля російського капіталу в країні. Олігархи з РФ заволоділи найбільшими і найважливішими підприємствами, які складали основу чорногорської економіки. Що одержала натомість країна? Майже нічого, адже росіяни на Балканах працюють ну в дуже «пільгових» умовах – податки і ренти вони платять навіть нижчі, ніж у Росії, а мегаприбутки виводять у офшорні зони. При цьому кількість робочих місць скорочується, соціальні програми згортаються. По-братському? Далі нікуди, резюмує організація «Чорногорські патріоти».

Тим часом розбудовується Чорногорська православна церква (Сербська православна церква називає її «неканонічною» і «самосвятською» – як РПЦ іменує Українську православну церкву Київського патріархату), і чимало інтелектуалів працюють задля її подальшого становлення. Відбувається кодифікація чорногорської мови (сербська публіка – від четника до академіка – дражнить її «діалектом сербської мови» – як і росіяни українську вважають діалектом «вєлікорусского»), створено Факультет чорногорської мови і літератури, який опікується вивченням і розвитком чорногорської писемності і книжності. А якщо вже казати про літературу і книговидання, то у Чорногорії, населення якої заледве складає 650 тисяч осіб, з цим значно краще, ніж у багатомільйонній Україні. У перерахунку на тисячу осіб там видається книжок чи не в десять разів більше, ніж у нас.

Маленька Чорногорія, яку називали «сербською Спартою», торує свій шлях до справжньої незалежності від колишнього гегемона. Шлях складний, болючий і тривалий. І зважаючи на перебіг подій у країні та динаміку зміни громадської думки, хочеться вірити, що чорногорцям усе вдасться. Хоч Україні не завадило б і підтримати країну з такою схожою долею, налагодити тісніші зв'язки – і економічні, і культурні.

Володимир КРИНИЦЬКИЙ

ДО 120-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

ГАБСБУРГИ

Напевно чимало читачів з подивом розмірковуватимуть, чи можна віднести Габсбургів до українських родів. Вочевидь таке твердження було б перебільшенням, проте ми не можемо забувати, що цей великий рід загальноєвропейського і світового масштабу має давнє коріння в Русі-Україні та впродовж століть демонструє пієтет своїх чільних представників до української нації. Більше того, нині Габсбурги є єдиним у світі монаршим родом, що має серед своїх членів українця, який зі зброєю в руках боровся за самостійну Україну.

Вільгельм фон ГАБСБУРГ-ЛЬОТРІНГЕН (Василь Вишиваний). 1918 р.

Габсбурги є одним із найдавніших монарших домів Європи. Впродовж тисячоліття вони правили (в різні періоди) Священною Римською імперією германської нації, Іспанією, Італією, Нідерландами, Австрійською імперією, Австро-Угорською монархією, до яких належала, зокрема, більша частини Східної Європи.

Для нашого контексту є важливим походження австрійської гілки Габсбургів від святої Ольги і великих князів київських Святослава Хороброго, Володимира Великого, Ярослава Мудрого. Засновниками цієї гілки були імператриця Марія-Терезія (1717–1780) з дому Габсбургів та її чоловік Франц I Стефан (1708–1765) з Лотарінгського дому. Останній був нащадком герцога лотарінгського Карла III (1543–1608) і його дружини Клод, доньки короля Франції Генріха II (1519–1559) і Катерини Медичі. В свою чергу Генріх II був прямим нащадком короля Генріха I (1008–1060) і Анни Ярославни – доньки Ярослава Мудрого, онучки святого Володимира Великого, правнучки Святослава Хороброго і праправнучки Ігоря і святої Ольги. Таким чином, вся австрійська гілка Габсбургів, яку ще називають Габсбургсько-Лотарингським домом, зокрема імператор Франц-Йосиф I, є нащадками великих князів київських.

В останній третині XVIII ст. Європа пережила три поділи Речі Посполитої, проведені Росією, Пруссією і Австрією. Зникнення цієї польсько-литовсько-білорусько-української держави катастрофічно порушило політичну рівновагу. Кордони Російської імперії опинилися в серці Європи, а Пруссія отримала потужні ресурси, які використала для домінування в німецькому світі. Габсбурги набули Галичину і частину Малопольщі, та, згодом, Буковину. Ці землі отримали назву Королівство Галичини і Лодомерії, нагадуючи про галицько-волинські володіння Данила Романовича і його корону.

Саме українська частина цього Королівства зі столицею у Львові стала в XIX і на початку XX ст. нашим П'ємонтом. Під скіпетром австрійських імператорів, які від середини XIX ст. стали австро-угорськими монархами, розвинулася українська преса, шкільництво і вища освіта. Саме тут у часи заборони в Російській імперії українського друку видавалися твори класиків нашої літератури. Саме до Львова спрямовувала свої пожертви на Наукове товариство імені Шевченка малоросійська аристократія, бо в Києві, Полтаві і Чернігові неможливо було провести навіть маніфестацію на честь Тараса Шевченка. Саме у Львові Михайло Грушевський отримав професорську посаду, написав і видав більшу частину своєї безсмертної «Історії України-Руси». Саме в Австро-Угорщині українці (зокрема, й селянство) здобули свій перший досвід парламентської боротьби – великої політики у демократичний спосіб.

Важко переоцінити внесок Габсбургів до цих дуже важливих для української нації і нашої державності здобутків. Їхня роль пов'язана із загальною підтримкою українства, в якому вони бачили вірну опору свого трону, а також з ліберальним законодавством, яке уможливлювало те, за що на схід від Збруча загрожувало позбавлення всіх прав і заслання до Сибіру.

На цьому тлі слід звернутися до непересічної постаті – згаданого на початку Габсбурга-українця. Ним був Вільгельм фон Габсбург-Льотрінген – праправнук імператора Леопольда II та троюрідний небіж Франца-Йосифа I. Він народився 10 лютого 1895 р. поблизу м. Пула (Істрія, сучасна Хорватія) та закінчив 1915 р. військову академію в Австрії. Його військова кар'єра припала на Першу світову війну, коли в Австро-Угорській монархії відбулися величезні зміни. 1916 року помер його дядько-імператор, а престол зайняв небіж Карл I. Наприкінці 1918 р. Австро-Угорщина розпалася на кілька держав.

Це був час, коли на руїнах імперій нації почали будувати свої держави. Вільгельм фон Габсбург-Льотрінген, якому було трохи більше двадцяти років, воював на чолі, зокрема, Легіону Українських Січових Стрільців, перейнявся українською культурою, світоглядом і сприйняв нашу національну ідею. До українського життя, політики, а згодом й історії цей Габсбург увійшов як Василь Вишиваний.

В 1919 р. Вишиваний-Габсбург став полковником армії Української Народної Республіки та співробітником відділу закордонних зв'язків Міністерства військових справ УНР. Він пережив останні роки Української революції, останні спроби вибити більшовиків з України та 1921 року повернувся до Відня, де йому належав завод з виробництва фарб.

Слід зауважити, що Вишиваний-Габсбург був винятком із закону, що забороняв Габсбургам мешкати в Австрії. Хоча Українська революція закінчилася, як тоді вважали, поразкою, Україна назавжди залишилася в серці Вільгельма фон Габсбург-Льотрінгена. 1921 року у Відні вийшла збірка його віршів українською мовою «Минають дні». Також у міжвоєнний період Вишиваний публікував статті в українській еміграційній пресі.

Під час Другої світової війни Вишиваний-Габсбург брав участь у французькому русі Опору. Він уникнув смерті у катівнях гестапо, проте був заарештований радянською контррозвідкою у Відні в 1947 р. та опинився у Лук'янівській тюрмі в Києві. За офіційною версією тут він і помер від сухот 18 серпня 1948 року. Так далекий нащадок великих князів київських упокоївся у давній столиці своїх пращурів.

Євген ЧЕРНЕЦЬКИЙ,
кандидат історичних наук
«День», №184, 2013

 НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

ЧОМУ УКРАЇНЦІ ПЕРЕПЛАЧУЮТЬ МІЛЬЯРДИ ЗА НЕСПОЖИТІ ЕНЕРГОНОСІЇ?

Наталка ПРУДКА

Чому протягом усіх років незалежності в Україні відсутній енергетичний баланс держави? Чому українці переплачують мільярди гривень за всі види неспожитих енергоносіїв та комунальних послуг? Чому ні українська влада, ні Міжнародний валютний фонд, від якого нині залежить, скотиться чи ні Україна в глибоку економічну прірву, не помічають колосальний резерв, що зникає в «чорних дірах» житлово-комунального господарства (ЖКГ), виявлення якого дозволить зупинити підвищення тарифів для зубожілого населення?

Відповідь геніально проста: представники всіх без винятку гілок влади 15 років поспіль чинять шалену протидію створенню національної системи обліку всіх спожитих енергоносіїв та оплати за них. Чому? Зрозуміти нескладно, адже необліковані ресурси та оплата за них на всіх рівнях розчиняються в кишенях функціонерів ЖКГ, облгазів та інших структур, що збирають «живі» гроші зі споживачів. А якість послуг не покращується. Зрозуміло, що без належного обліку енергоресурсів неможливо розрахувати енергетичний баланс, без якого не може існувати жодна держава, а особливо така енергетично неефективна, як Україна.

Своєрідним тестом на чесність і не продажність нинішньої Верховної Ради стане законопроект (№1640) «Про єдину державну систему моніторингу виробництва, постачання, транспортування, споживання та оплати за паливно-енергетичні ресурси і комунальні послуги (ЄДСМ)», розгляд якого в сесійній залі парламенту знову намагаються відтермінувати на невизначений термін. Документ №1640 подали до парламенту 26.12.2014 депутати О.Кірш, С.Каплін, О.Ляшко, П.Юрчишин, І.Кириленко. За просуванням цього документу пильно стежать громадські організації.

І хоча цей документ уже тричі ухвалювали в першому читанні на сесіях попередніх парламентів, потім вносили безліч правок на чисельні, часто штучно вигадані, зауваження депутатів кількох скликань, законопроект знову відправили на доопрацювання під час розгляду 11 лютого в парламентському Комітеті з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства. Хоча висновок Головного науково-експертного управління в супроводжувальній записці до цього законопроекту свідчить, що проект «може бути ухваленим за основу».

«Володіючи таким державним інструментом як ЄДСМ, центральні та місцеві органи виконавчої влади, інші державні органи, представники місцевого самоврядування стануть спроможними збалансувати попит та пропозиції на енергетичні ресурси та комунальні послуги, обсяги, платіжного балансу, визначити справедливі параметри при ціноутворенні та у подальшому припинити практику перехресного субсидіювання між галузями економіки», – сказано у висновку Головного науково-експертного управління Верховної Ради.

Але це – на папері, а в дійсності, виходить, знову назріла критична маса охочих зупинити створення національної системи обліку енергоресурсів та оплати за них, що дозволило б відмовитися від ідеї підвищення тарифів. Ініціаторами гальмування стали представники Міненерговугілля, Мінрегіонбуду та народний депутат від фракції Самопоміч – заступник голови вищезгаданого парламентського комітету Альона Бабак.

На засіданні профільного комітету парламенту вище перераховані одностайно заявили, що в цілому нібито підтримують впровадження ЄДСМ, але вважають, що документ потребує суттєвого доопрацювання. Так може тривати до безкінечності, адже за 13 років враховані всі зауваження. В дійсності немає підстав для блокування створення ЄДСМ, заснувати яку планують не за бюджетні кошти. Але про це пізніше.

СИСТЕМА ЄДСМ ПОТІСНИТЬ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КОРУПЦІОНЕРІВ

«Наприкінці 90-их, коли в Україні панували неплатежі, а економіка наближалася до повного краху, уряд звернувся до наукових інститутів з проханням розібратися з ситуацією. Тоді і виникла ідея налагодити облік споживання всіх енергоносіїв та комунальних послуг і розрахунків за них», – каже керівник групи розробників ЄДСМ Анатолій Любаревич.

За його даними, населення щороку переплачувало 50 мільярдів гривень за всі види енергоносіїв. Такі розрахунки 2004-го року зробили українські вчені шляхом співставлення офіційних даних Державного комітету статистики, і ніхто жодного разу не спростував цю інформацію. Звісно, що нині сума переплати значно вища.

Вчені відверто заявили, що моніторинги з основних видів енергоресурсів та комунальних послуг, що їх здійснюють профільні міністерства та відомства, органи місцевого самоврядування, мають розрізнені бази даних та методологічні розбіжності. А головне, що моніторинги ведуться не для того, щоб створити зведений енергетичний баланс України, а для своїх корисних цілей, тобто для нарощування приватного капіталу!!!

Аналізуючи ринок паливно-енергетичних ресурсів, вчені зробили таке «відкриття»: в 2004 році всім споживачам поставили енергоносіїв (газу, електроенергії, послуг ЖКГ) на 38 млрд грн, тоді як зібрали зі споживачів в якості оплати майже 90 млрд грн. Така велика різниця лише свідчить, що споживачі України платять за послуги значно більшу суму порівняно з їх реальною вартістю. Вже тоді в структурі собівартості комунальних послуг ціна газу та електроенергії для населення майже в 10 разів була вищою порівняно з чинними тоді тарифами.

Наприклад, якщо газ Україна тоді купувала в Росії по $50 за тисячу кубічних метрів, то в структурі тарифів на комунальні послуги він обходився населенню вже по $600! Подібні метаморфози відбувалися й з вартістю електроенергії, левову частку якої в загальній структурі виробництва електроенергії займала дешева атомна енергетика, яку виробляли АЕС компанії «Енергоатом». Але в комунальному тарифі електроенергія зростає в рази! Чи не тому облгази, обленерго та підприємства ТКГ засекретили структуру тарифів на комунальні послуги, оголосивши це комерційною таємницею?

Приблизно така ж пропорція переплат зберігається й нині. Це той резерв, виявивши який, тарифи для населення доведеться не піднімати, а навпаки знижувати!!!

Проте, гальмуючи запровадження ЄДСМ, влада на вимогу МВФ наполягає на підвищенні тарифів для населення, яке вже просто не спроможне платити не лише за спожиті послуги, а й за харчі та ліки. А виділених в бюджеті 12,5 млрд грн на 2015 рік для компенсацій та субсидій для всіх зубожілих не вистачить. Тому спробу знову завалити запровадження ЄДСМ громадськість розцінює як злочин проти власного народу.

З відповідним зверненням Національна Асамблея громадського сектору України, що об'єднує низку громадських організацій, ще в січні звернулася до перших керівників держави – Президента, Прем'єра, спікера парламенту та голови РНБОУ з вимогою почати виконувати обіцянки, що були дані народу на Майдані.

«Сьогодні ми маємо ще більшу, ніж за попередньої влади, корупцію (найбільш «передову» у світі), до якої призвела безвідповідальність, непрофесійність, аморальність, впевненість у своїй безкарності представників влади. На тлі тотальної корупції замість реальних реформ ухвалюються закони, з допомогою яких влада намагається максимально зберегти свої корупційні схеми за рахунок населення, малий та середній бізнес, шляхом погіршення умов для реального сектору економіки», – сказано у зверненні. Серед вимог Асамблеї – запровадження ЄДСМ.

Відсутність контролю за споживанням газу, електроенергії та комунальних послуг загрожує фатальними наслідками для економіки держави, адже енергоємність нашої економіки давно перевищила 80 відсотків. Уникнути катастрофи можна, лише налагодивши ефективний облік енергоносіїв та фінансових потоків. Лише тоді можна говорити про запровадження енергоефективних технологій.

Створивши єдиний загальнонаціональний моніторинг, який дозволить відстежувати потоки ресурсів та розрахунків за них, уряд отримає інструмент для формування енергетичного балансу держави! Цілком зрозуміло, що без правильної, збалансованої тарифної політики в зазначених галузях жодну реформу в інших сферах економіки здійснити нереально.

Представники наукових закладів Національної академії наук, які розробили ЄДСМ, жорстко ставлять запитання до влади: чому на державному рівні не зводяться енергобаланси та відсутній прозорий балансовий ринок, з рівним доступом його учасників, незалежно від форми власності, в таких важливих галузях економіки як паливно-енергетичний комплекс та ЖКГ?

ІСТОРІЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДСМ

Відсутність обліку споживання і оплати енергоресурсів дісталася Україні, як рудимент, у спадок від колишнього Союзу, адже тоді були дуже дешеві паливні ресурси. Високо розвинуті країни на більш ніж півсторіччя випередили Україну в цьому питанні: в них давно працюють подібні системи, створені за однаковим принципом, але за різними методиками.

Такі системи називають адміністраторами державних баз даних – вони дозволяють органам влади отримувати (за визначеною стандартною формою) яку-завгодно інформацію в царині постачання і розрахунків за енергоносії (місячну, квартальну, річну). Держава не втручається в роботу споживачів і постачальників ресурсів, але через адміністратора створює умови для спілкування між ними.

Щось подібне вирішили створити і в Україні. 2000 року за розпорядженням Президента Леоніда Кучми тодішній Прем'єр Віктор Ющенко розпорядився створити Міжвідомчу робочу групу для вивчення проектів ЄДСМ (розпорядження КМ №428-р від 26.10.2000 р). Її очолив перший віце-прем'єр Юрій Єханурів, а безпосереднім виконавцем була віце-прем'єр Юлія Тимошенко.

На початку 2001-го Міжвідомча робоча група ухвалила рішення про запровадження пілотних проектів в Луганській, Харківській та Івано-Франківській областях – з подальшою можливістю інтеграції в загальнодержавну єдину систему моніторингу – ЄДСМ.

Почали з експерименту в Луганській області. Коли порахували, були вражені обсягами обкрадання споживачів: в області були реалізовані енергетичні ресурси вартістю близько 82 млн грн, а зібрали зі споживачів кошти за них (з урахуванням субсидій) – близько 620 млн грн. Зрозуміло, що різниця осідає в кишенях тих, хто контролює фінансові потоки.

Цілком зрозуміло, що запровадження системи ЄДСМ гальмують ті, кому не вигідні прозорі стосунки на ринку енергетичних ресурсів. Тому й не дивно, що енергоємність нашої економіки в 3–5 разів вища порівняно з високорозвинутими країнами.

Відсутність обліку дозволяє владі стверджувати, що населення оплачує лише незначну частину вартості енергоносіїв, тоді як розробники ЄДСМ, навпаки, переконують, що українські споживачі давно платять в декілька разів більше порівняно зі справжньою вартістю. Проведений в Луганській області експеримент це підтверджує. Чи не тому експеримент відразу ж зупинили, тобто не продовжили в інших областях?

У разі запровадження системи ЄДСМ, вдасться відразу ж знизити енергоємність валового внутрішнього продукту України, зменшиться вартість виробленої в нашій державі продукції. Прозорість сприятиме покращенню інвестиційної привабливості паливно-енергетичного комплексу України.

Високу оцінку проекту ЄДСМ дав колишній радник президента Володимир Горбулін: «Це масштабний та найбільш доцільний економічний проект України». Підтримав створення системи і президент НАНУ Борис Патон.

Напрацювання українських вчених були успішно втілені в Росії, де наприкінці 2011 року, за особистої підтримки В.Путіна та під його посиленим контролем, ухвалено і запроваджено Закон «Про державну інформаційну систему паливно-енергетичного комплексу». Україна ж продовжує залишатися країною без загальнодержавного енергетичного балансу – на користь Путіну, який керує державою агресором.

Чи не за його вказівкою проект шалено гальмують в Україні вірнопіддані йому олігархи, які щедро оплачують послуги деяким обранцям народу? Дехто наполягає, що саме так.

ОКУПНІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЄДСМ – МЕНШЕ НІЖ ЗА ДВА МІСЯЦІ

Згідно з рішенням РНБО 2010-го року «Про виклики та загрози національній безпеці України у 2011 році», науковцям Інституту економіки та прогнозування, Інституту кібернетики ім. Глушкова та Інституту науково-практичних розробок комплексних систем НАНУ в черговий раз запропоновано запровадити розроблену ними систему ЄДСМ. Тоді ж визнали, що це єдиний дієвий державний інструмент збирання, накопичення, опрацювання та аналізу інформації для прийняття оперативних та стратегічних рішень щодо запровадження реформ в Україні.

За розрахунками вчених, у разі запровадження ЄДСМ при зниженні енергоємності ВВП України (в 2012 р – 1,388 трлн грн) всього лише на 2 відсотки, річний економічний ефект становитиме понад 17 млрд грн. Чому 2 відсотки? Тому що в міжнародній практиці ухвалено саме такий процент розрахунку економії енергоресурсів при запровадженні аналогічних програм в країнах з розвинутою економікою.

В Україні ж ефект від запровадження ЄДСМ, за розрахунками вчених, щороку становитиме 15–20 відсотків! Отже, мінімальний економічний ефект сягне 130–170 млрд грн на рік (від базового періоду 2012 року). Термін окупності системи – лише 1,7 місяця. На запровадження ЄДСМ не планують витрачати державні кошти – на цю справу залучатимуть інвесторів.

Наведені дані свідчать, що ЄДСМ потрібно запроваджувати як можна скоріше, адже тоді вдасться вивести з тіні кримінальні схеми отримання надприбутків, попередити необ'єктивне зростання цін на споживчі і промислові товари, привести ціни і тарифи на паливно-енергетичні ресурси та комунальні послуги до економічно обґрунтованого рівня. В державі нарешті розроблять енергетичний баланс, спаде градус напруги в суспільстві.

Потрібна лише політична воля. В січні 2015-го року до парламенту подана остання редакція законопроекту, в тексті якого вже повністю враховані зауваження та пропозиції, що надавалися міністерствами та відомствами протягом останніх 13-ти років. Затягування з ухваленням Закону про ЄДСМ свідчить про намагання чергового колективного саботажу з боку державних службовців. Якщо закон про ЄДСМ завалять в черговий раз, на його захист постануть громадські організації.

 СПОЛОХИ ДУМКИ

ШЕВЧЕНКОВА КНЯГИНЯ

Євген СВЕРСТЮК

То одна з Шевченкових перлинок, про яку мало хто згадує. Говорять найчастіше про повість «Художник», оскільки вона є джерелом до біографії поета. «Княгиню» згадують завдяки першим автобіографічним сторінкам – про рідне село, раннє дитинство, шукання залізних стовпів і науку в дяків старої школи та новішого випуску.

То справді сторінки, неоціненні з пізнавального боку, але не менше життя – з боку мистецького. Вони по суті намальовані словами, узятими живцем з уст народу, від якого малий білявий хлопчик увібрав до 14 років ту українську мову, що стала нам за зразок на віки.

Чого варта тільки сцена зустрічі з чумаками.

– А куди ти мандруєш, парубче?

– Додому.

– А де ж твоя дома, небораче?

– В Кирелівці.

– Так чого ж ти йдеш у Маринці?

– Я не в Маринці, а в Кирелівку йду.

– А коли в Кирелівку, так сідай на мажу, товаришу, ми тебе довеземо додому.

Посадили його на скриньку, що буває на передку чумацького воза. І дали йому батіг у руки, і він поганяє собі воли, як ні в чім не бувало. Під'їжджаючи до села, він упізнав свою хату на протилежній горі й закричав весело:

– Онде, онде наша хата!

– А коли ти вже бачиш свою хату, – сказав господар мажі, – то і йди собі з Богом.

І, знявши мене з воза, поставив на ноги і, звернувшись до своїх товаришів, сказав:

– Нехай іде собі з Богом.

– Нехай іде собі з Богом, – сказали чумаки, і хлопчик побіг собі з Богом у село.

Майже все це так і написано українською мовою, тільки в російській транскрипції. Шевченкова рука не поверталася, щоб написати жито, шпориш, верба не українською мовою. Але згадаємо, що в Гоголя рука не поверталася, щоб написати «луна»: у нього місяць світить тільки по-українськи...

Однак повісті рядовому Шевченкові в неволі доводилося писати «черствим кацапським словом», бо царська заборона писати торкалася й наче не торкалася писання російською мовою. Приховувати доводилося, але всі розуміли, що то мова легальна, а отже, і зміст не підозрілий.

Повість «Княгиня» має поетичний відповідник – поему «Княжна». Там ліричні відступи на початку – «Зоре моя вечірняя» і «Село і серце відпочине» – варті цілої поеми. Фабула поеми особливою оригінальністю не відзначається:

Гуляє князь. Гуляють гості,
Ревуть палати на помості,
А голод стогне на селі.

Однак колізії набувають побутово-психологічного характеру й на глибші роздуми не наводять. Підросте донька – княжна, її згвалтує батько, і в монастирі вона спокутуватиме його гріхи...

Поему написано після того, як Шевченко прибув в Орську кріпость 1847 р. Повість «Княгиня» написано пізніше. Вона має простішу композицію і глибший задум: князь – приблуда-чужинець, який стає повновладним господарем у чужому домі й навмисне влаштовує голод у чужій йому країні...

Звичайно, народ, «добрячий та плохий», у нашому літературознавстві не запримітив тих виразних національних акцентів. Так само, як читачі епохи Голодомору не помітили, що Шевченко показує і механізм організації голодомору, добре їм знайомий.

Саме цю повість Шевченко хотів побачити друком. Не менше 10 разів її згадано в його листуванні, простежуємо її митарства по редакціях столичних журналів. Були відгуки захопливі, були відмови. Але були й пропозиції «дещо скоротити». Не підійшла повість для російських журналів...

У підтексті назви – гірка іронія, так само, як у підтексті драми «Бояриня» Лесі Українки...

Але в жодній повісті, зокрема й у повістях Гоголя, немає такого прозріння в суть трагедії поєднання морально несумісних начал. Микола Гоголь розумів ту несумісність: у нього немає змішування, він його боявся...

У повісті Шевченка дівчина, вихована в українській традиції, силувано віддається за князя-москаля, начальника драгунів. Не просто росіянина, а захисника системи й виразника ідеї підкорення. У ньому вмістилися «всі лиха, всі зла» – жорстокість, обман, розпуста й жадібність.

Той Мордатий не вигаданий. Нагадаємо, що Шевченка було заслано в дисциплінарний батальйон. Туди «батьки й матері» віддавали на виправлення своїх звироднілих, розпутних дітей, які встигли заразитися всіма найважчими пороками багачів. «Нема мерзоти і підлості, на яку вони не могли піти».

Цю тему розробляє Шевченко на канві притчі про блудного сина (повість «Близнята») і взагалі на глибині євангельських понять, де закорінене зло має своє втілення і свою послідовність.

У Гоголя такі персонажі є втіленням чорта, але він їх подає у пристойних фраках і з м'якими манерами. У Хлестакова й Чичикова усміхнені маски і хист зачаровувати. Шевченковому драгунові все це не потрібно: він князь і начальник драгунів, опора імперії.

Узагалі чорт у Шевченковій стилістиці не фігурує, хоча він стоїть за хтивими розбещувачами краси й невинності. І він жорстокіший, послідовніший у своїх діях.

У повісті князь відразу зорієнтувався, що честолюбна поміщиця Катерина Лук'янівна хоче видати свою дочку за князя. Він одразу готовий і на те, щоб одружитися, і на те, щоб прибрати до своїх рук маєток, і щоб там улаштовувати з драгунами п'яні оргії, і щоб знайомити із законною дружиною своїх повій...

І він нічого не втрачає, коли маєток горить, бо драгунів перекидають з Козельця в іншу губернію.

То було офіційно практиковане й легалізоване зло, яке лихоманило Україну і накидалося їй ще поверх кріпацтва. Узаконивши насильство, імперія узаконила всі форми використання підбитих народів для утримання військової сили. Слуга імперії зрікається всякої моралі, яка йому заважає у вічних походах, де потрібне зухвальство й нахабність.

Шевченко не окреслює характерів Гоголівськими діагностичними лініями, але прозоро показує їх у ситуаціях:

«– Я, – каже князь, – купую овес і сіно, чи нема у вас на продаж ?

– Є, – каже Катерина Лук'янівна, – прошу сідати.

От він сів, а ми з Катрусею пішли в другу кімнату дочитувати книжку. Тільки що почали читати, а в кімнату входить Катерина Лук'янівна та й каже: «Оце тобі, Катрусю, і твій суджений».

Ми як сиділи, так і завмерли».

Сторгувалися вони так само швидко, як Хлестаков у «Ревізорі». І так само відразу зрозуміло, що за цим стоїть...

А далі пішло, як після «родичання» на Переяславській Раді.

«– Ох, я і не знаю, як мені і розказувати, бо тут піде таке страшне та погане, що гріх і подумати, не те що розказувати, – каже оповідачка.

– А почалося воно з того, що князь у кімнаті завів псарню, – от як почалося нове господарство! Що Божого дня банкети та гуляння, світу Божого не бачиш за тютюновим димом, а вже про інше нема що казати. – Наїдуть п'яні, брудні, осоружні такі, що не дай, Боже, і в сні таких бачити. Та ще кожен візьме з собою по денщику, такому ж осоружному, як і сам, і то не день і не два, і не три, а цілий тиждень гостюють. А чого вони за цей тиждень наароблять у покоях, то я і розказувати соромлюся. Свининець, справдешній свининець! Так що було вимиваємо та викурюємо після них цілий місяць».

А далі в повісті дивовижно відкривається адміністраторський хист «родича», що прибрав до своїх рук ключі від господарства й не пускав до комори господарів.

«І добенкетувалися до того, що на кінець зими нічого було і на стіл поставити. Драгунія, знаєте, наїде така голодна, що хоч макітру порожню постав їм на стіл, та й ту з'їдять».

Далі автор наче зазирнув через сторіччя і побачив Голодомор 1933-го.

«А про те йому байдуже, що у мужиків ні одної покрівлі не зосталося на хаті, все худоба поїла. У лісі не було вже й дерева живого...

А діти, бідні діти! Просто пухли з голоду. Лазять було по вулиці, мов щенята, і тільки й знають одне слово: «Папи, папи!»

Ви, може, думаєте, що у нас хліба не було? Миші його їли в скринях та коморах; літ п'ять можна було б годувати не тільки наше село, а весь Козелець. Так що ж ти робитимеш? – не дає людям. «Краще, каже, продам, як подорожчає, а люди хай дохнуть, од них прибутку мало».

Катруся моя бідолашна заїкнеться було замовити слово за людей... «Мовчи! – закричить він на неї, як на свого білого пса. – Хіба я не знаю, що роблю?» Сказано, звір, а не людина!»

Повість «княгиня» з'явиться друком більш ніж за 20 років по смерті автора. Мабуть, у ті часи і не вірилося, що таке справді могло бути. Але якби вона з'явилася в 1933-му, якби зважився хто надрукувати її, то люди подумали б, що князь Мордатий заволодів ключами від усіх зерносховищ в Україні й поставив над вимираючими селами свою драгунію.

«Раз зайшли ми в одну хату. О, тієї хати, поки житиму на світі, не забуду. Одчинили двері, а на нас так і війнуло пусткою. Входимо і бачимо: посеред хати лежить долі двоє худих-прехудих дітей, тільки коліна у них товсті. Одна вже зовсім сконало, а друга ще губками ворушить, а коло них сидить мати, простоволоса, худа, бліда, в розірваній сорочці й без запаски. А очі в неї – Господи, які страшні! І вона ними не дивиться ні на дітей, ні на кого...»

Неважко здогадатися далі, що «княгиня» Катруся хотіла дати селянам намолотити хліба на насіння, а князь жорстоко покарав усіх учасників того «злочину».

І єдиний фінал такої драми – божевілля. Княгиня – у Кирилівській лікарні в Києві.

Повість написано в стилістиці 40-х років XIX ст.

Якби взявся за неї добрий режисер... Якби Олександрові Довженку, замість Мічуріна, якого він «вигадав на 1000 відсотків», дозволено було робити фільм за повістю Шевченка, він би викроїв з неї самі образи і дії. Мордатому додав би кінцівку -ов, а може, й укоротив би на букву «м». Вийшло б по-княжому – Ордатов. Він би показав квітуче шевченківське село, яке під наглядом Ордатова почорніло.

Мабуть, він скористався б і «верхнім світом», з якого починається та чудова повість: маленький хлопчик іде шукати залізних стовпів, що підпирають небо... Маленький школярик навчається в дяка Совгиря і приймає від нього по суботах «березову кашу». А далі хлопець читає «Псалтир» над покійником.

Старший, уже школярик, ходить по селах Звенигородщини шукати собі вчителя-маляра. Юнак знаходить вчителя в Петербурзі.

Юнак стає вільним художником.

Юнак стає апостолом серед своїх однодумців у Києві.

А в 33 роки його не те що побивають камінням – йому оголошують, що він – «бувший»... Тобто його нема – є замість нього москаль дисциплінарного батальйону в піщаній пустелі.

І там десь з'являються всі недопиті пляшки з колишнього княжого саду. І сотні ордатових тягнуться до них тремтячими руками. І зі сміхом розказують, як вони до законних жінок приводили під виглядом своїх «сестер» п'яних маркітанток, і як це шокувало бідних жінок.

Художник витягує з-під шинелі аркуш паперу й малює «блудного сина» в ланцюгах, загнузданого дерев'яною палкою в роті.

Дуже густо насичена коротка Шевченкова повість. Дуже багато нюансів, які зараз можна сприймати за авторове прозріння в майбутнє.

Навіть у її композиції використано прийом оповіді свідка. Через сторіччя цим прийомом усних свідчень скористається молодий американський науковець Джеймс Мейс і збере такі достовірні фактичні матеріали про Голодомор 1933-го, що перед ними поблякнуть офіційні документи.

Дуже далеко зазирнув у майбутнє матері-удовиці Тарас Шевченко.Таке враження, що те страшне майбутнє стояло перед його внутрішнім зором і мучило його ще більше, ніж сучасне.

Власне, у тому й полягає таємниця геніальності поета, що перед його очима зникають часові межі і відкривається ріка життя народного.

«Наша віра», ч.3 (299) 2013 р.

Пам'ятник Тарасові Шевченку у Вашингтоні. Скульптор Леонід Молодожанин (Лео Моль)

ПОЛІТИЧНА ВАКХАНАЛІЯ

ДРУЗІ ПУТІНА – НЕОНАЦИСТИ ЄВРОПИ Й РАСИСТИ АМЕРИКИ

У Санкт-Петербурзі зібрали неонацистів з усього світу. Тут проходив «Міжнародний російський консервативний форум» (МРКФ), на який з'їхалися представники чисельних націоналістичних рухів і партій із країн Європи. Формальним ініціатором МРКФ виступив «Російський національний культурний центр – народний дім» – громадська організація, створена в квітні 2014 року. Її головою є член політради партії «Родіна» Андрій Петров, глава петербурзького відділення партії, колишній кандидат на посаду губернатора, а нині заступник глави Центрального району Петербурга.

Одного погляду на склад заявлених учасників було достатньо, щоб зрозуміти досить просту річ. У російську північну столицю з'їдуться неонацисти Європи і расисти з Америки.

У заході взяли участь представники 11 партій і рухів з ЄС, які вважаються в своїх країнах найодіознішими націоналістичними структурами, на кшталт фінської «Національної незалежності», Партії шведів, грецької «Золотої зорі», болгарської «Атаки», британської «Національної партії», італійської «Нової сили», Націонал-демократичної партії Німеччини (НДПН). Федеральне відомство для охорони конституції Німеччини вважає цю партію правоекстремістською, і в даний час у країні йдуть дискусії про її заборону. До Петербурга також з'їхалися й різні «дослідники національного питання» на зразок американського письменника Джареда Тейлора, автора расистської

книги «Біла ідентичність», або Кріса Романа, голови дослідницького центру «Євро-Русь» з Брюсселю.

Колективчик дібрався дуже характерний. Досить сказати, що символом грецької партії «Золота зоря» є стилізована в античному дусі свастика. Ще два роки тому ця організація була на межі заборони. Її лідери не соромляться асоціювати себе з Третім рейхом. Декілька депутатів від «Золотої зорі» було заарештовано за звинуваченням у створенні злочинного співтовариства. Це сталося 2013 року після вбивства музиканта-антифашиста Павлоса Фіссаса.

Зміст всіх промов європейських правих на форумі зводився до критики США і Європейського Союзу та прославляння «миролюбної політики» Росії. Пам'ятаєте СРСР? Жодної іншої політики Росії бути не може, лишень – миролюбна. Кріс Роман із трибуни розливався соловейком із приводу російської культури і президента Путіна. З такою ж пристрастю він обрушувався на критиків влади: «Політковська, Березовський, Нємцов – я знаю, де вони зараз. Вони – в пеклі!».

Українське питання посіло місце серед головних. Іноземні учасники прямо заявляли про те, що український націоналізм створено антиросійськими силами США і ЄС. На думку доповідачів, Україна є однією з ланок кривавого ланцюга Афганістан, Сирія, Ірак, Лівія, який кують США для підтримки власної гегемонії над світом. Роберто Фьоре, голова Альянсу за мир і свободу, глава італійської партії «Нова сила» заявив, що війна в Україні – це війна за свободу проти всіх народів Європи, яка ведеться з боку США неоконсерваторами.

Попри крики і барабанний бій, які лунали на форумі, впадало в очі, що провідна праворадикальна партія Франції «Національний фронт» Марі Ле Пен форум проігнорувала. Точно так само, як і «Партія за кращу Угорщину» (Йоббік). Експерт з питань радикального націоналізму Дмитро Дубровський вважає, що їхня відсутність не випадкова. «Все ж таки в деяких із них є уявлення про репутацію. На пітерський форум приїхали представники найбільш одіозних і радикальних сил. Ле Пен не стала б зв'язуватися з ними».

Взагалі проведення неонацистського форуму в Санкт-Петербурзі буквально напередодні святкування перемоги над Німеччиною можна однозначно вважати за безвихідь російської не лише зовнішньої, але й інформаційної політики. Якщо за російську політику виступають грецькі фашисти і американські расисти, то лопається мильна бульбашка так званого українського фашизму. Виходить, що напередодні свята, яке російська влада збирається відзначати з небувалим розмахом, в Санкт-Петербурзі, який витримав історичну блокаду, збирається в основному європейський неонацистський непотріб.

За матеріалами ЗМІ

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

НЕСКОРЕНА

Для всіх Савченко Надія, –
Це велич країни,
Козацької батьківщини,
Неньки України.

Українську полонянку,
Савченко Надію –
Нищать прокляті канапи
Вражої Росії.

Волелюбну українку,
Чарівну і милу,
Душогуби Московії
Тягнуть у могилу.

Вони люто ненавидять
Вільну Україну,
Тому й нищать ошаліло
Савченко Надію.

Путін наказав катюгам
Нищити Надію:
Перед світом показавши
себе і Росію.

Тому й нищать українку
Вражі канапи,
Самозваної Росії
Путіна сатрапи.

Пам'ятайте, озвірілі
Криваві бандюги,
Вам цього не простять люди,
Іроди-злодюги.

Микола ВІРЧЕНКО,
ветеран Другої світової війни,
с. Засупаївка, Яготинського
району Київської області

ЛЬВІВСЬКІ НОВИНИ

ПОСТАНЕ ПАМ'ЯТНИК ШЕПТИЦЬКОМУ

У неділю, 22 березня 2015 р., у Львові з ініціативи Львівської Архиєпархії УГКЦ на площі Святого Юра було представлено погоджений проект пам'ятника Митрополитові Андрею Шептицькому та реконструкції площі Святого Юра.

Почалося це представлення молитвою та благословенням Владики Венедикта.

Говорячи про спорудження пам'ятника Митрополитові, якого звемо Мойсеєм українського народу, Владика підкреслив, що «нашим почитанням, правду кажучи, ми йому нічого не додамо і не віднімемо. Але ця постать потрібна для нас, щоби ми, дивлячись на його особу, розуміли, якими маємо бути, до чого ми покликані. У житті Митрополита Бог реалізувався і діяв, і в житті кожного з нас так само Господь діє».

Справді, у цьому – основна суть спорудження пам'ятника великому Митрополитові. Він потрібен не йому, а нам – як джерело, як поштовх до духовного очищення й відновлення кожного з нас.

Про проект пам'ятника Митрополитові Андрею Шептицькому та реконструкції площі Святого Юра доповідав архітектор Ігор Кузьмак, який спільно з Михайлом Федиком розробляв концепцію оновлення площі та розміщення на ній пам'ятника Андрею Шептицькому. Він детально розповів про даний проект, одночасно на великому екрані наочно демонструвались усі елементи і теперішнього, і планованого вигляду площі Святого Юра.

Відрадно, що постать Митрополита планується за авторством скульптора Андрія Коверка (1893–1967). Це – добре відновлення історичної пам'яті.

Андрій Коверко у 1931 році створив монументальну статую Митрополита Андрея Шептицького, яку було встановлено в жовтні 1932 року в саду Богословської Академії у Львові на вул. Коперніка, 38. Андрей Шептицький схвалив цю роботу. Тож буде пошановано думку Митрополита.

1945 року пам'ятник був знищений відомо якими силами…

Згідно з рішенням виконкому Львівської міської ради, виготовленням та встановленням пам'ятника займатиметься курія Львівської Архиєпархії УГКЦ. Натомість оновлення площі фінансуватиметься з міського бюджету.

Якщо вдасться здійснити весь задум, то Львів, сучасники й майбутні покоління отримають великої краси й зручності комплекс, який стане окрасою міста та духовним центром вірян.

Зі своїми міркуваннями, спогадами про величні діла Митрополита Андрея та схваленням проекту виступили такі відомі й авторитетні львів'яни як Петро Франко, Леся Крип'якевич, Ігор Калинець та інші. Виступали й представники релігійно-патріотичної молоді, які заперечили мусоване противниками побудови пам'ятника Митрополитові, нібито молодь виступає проти цього проекту.

Справді, навколо проекту пам'ятника Митрополитові Андрею Шептицькому та реконструкції площі Святого Юра тривалий час точаться інспіровані якимись злими силами суперечки.

Зокрема, проти «руйнування» скверу виступили студенти університету «Львівська політехніка». Нібито, за словами їхніх активістів, погодившись на перенесення дороги, громада втратить 70 відсотків скверу, а сама відпочинкова зона перестане бути комфортною. Насправді Ігор Кузьмак переконливо довів, що, навпаки, цей занедбаний у даний час сквер перетвориться на чудове місце відпочинку й духовної наснаги.

Дивує, що проти цього проекту виступив ректор «Львівської політехніки» Юрій Бокало, якого львів'яни сприймають як цілком патріотичну особу. Але, видно, і тут ще переважає «своя ближча сорочка»…

Думаю, велику рацію мав пан Петро Франко, який, говорячи про опонентів проекту, сказав, що є ще поміж нами чимало нащадків колишньої системи, яка багато чого не могла простити Митрополитові, як для прикладу таких слів, які він висловив ще в 1936 році у своєму зверненні до духовенства й вірян «Перестороги перед комунізмом», де писав:

«Де покажуться комуністи-большевики, там зараз починають горіти церкви й кров невинна ллється обильними потоками. Їх сліди всюди позначені кров'ю невинних жертв. Чи не є річчю очевидною, що таким ворогам Христа помагати – це зраджувати Його і зраджувати Його св.Церкви».

«Хто помагає комуністам у їх роботі, навіть чисто політичній, зраджує Церкву. Треба цю правду пригадувати всім вірним і цілій українській суспільності тим усильніше в наших часах, коли комуністи, щоб збаламутити й здурити вірних християн, удають віруючих людей і святотатсько приступають до св.Тайн, діставши такі прикази з Москви».

Чи не з подачі антиукраїнських, безбожних сил піднявся теперішній рух «за порятунок дерев»? Їхні аргументи не витримують жодної критики. Це було доведено під час презентації проекту 22 березня.

А вболівання, що на спорудження пам'ятника й реконструкцію площі треба витратити великі кошти, нагадують вболівання Юди Іскаріота, який нарікав, чому дорогоцінне миро, яким Марія Магдалина обтерла ноги Ісуса Христа, не було продане і не роздано гроші бідним.

Прикро, що й сьогодні є такі лукавці, які забули, що не хлібом єдиним живе людина, що й ми повинні залишити нащадкам якийсь духовний слід після себе.

Наприкінці хочу навести слова із статті ієромонаха Юстина Бойка, опублікованої на сайті «Український погляд»:

«І саме тепер, у дуже непрості часи, які переживає наш Народ, постать Митрополита Андрея є не те що важливою, але дуже потрібною, оскільки він показує нам, як належить усім нам ці часи переживати, щоб зберегти свою гідність та ідентичність».

«Пам'ятник – це не тільки кусок заліза чи каменю, це великий носій інформації і педагог для поколінь. У цьому світлі пам'ятник Митрополиту Андрею слід розглядати як великий ідеологічний і виховний чинник у так нелегкі часи для нашого Народу».

Молімось за успішне спорудження гідного пам'ятника!

Лідія КУПЧИК,
голова Львівської міської організації
Всеукраїнської Ліги Українських Жінок

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь, головний редактор – Марія Базелюк.

Редакційна колегія Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: ФОП Брацюнь С.І. Філія ГУ по м.Києву та Київській обл. № 10026/0195. АТ «ОЩАДБАНК». МФО 322669 ЕДРПОУ 2305606776 №26003500849590(UAH)

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9